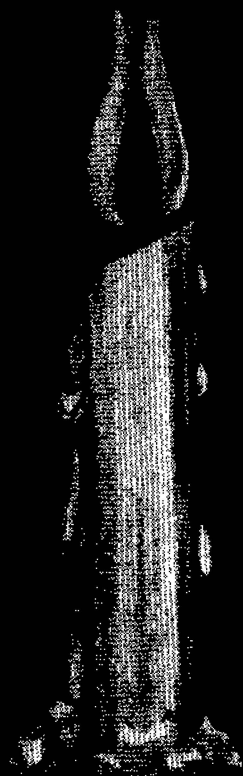

קִינָה עַל חֶרֶבֶן הָאֲחֵרִיִּן

Lamentation on the Holocaust

שמעון בה"ר ייחודה

*He, who remembers those
who were mindful of Him,
Each generation and its saintly martyrs —
since the time Thou has chosen us —
May He remember the gruesome fate
of the last generation.*

*Woe! What has happened to us!
All those who were swept away
by the bloody flood —
All those who sacrificed their lives —
all who drowned in the valley of tears,
May G-d think of them in the lands of Eternal Life.
Forever may their memory be a blessing.*

*Lift your hands up to Him, woe O ye Heavens!
woe over the best of Israel's tribes,
Communities and congregations, towns and districts,
fraternities, foundations and all the houses of worship.*

הַזִּכָּר מִזְכִּירָיו, דּוֹר דּוֹר וְקִדּוּשָׁיו,

מַעַת אֲשֶׁר אֶז בְּחֶרְתָּנוּ,

יִזְכּוֹר דְּרֹאוֹן, שֶׁל דּוֹר אַחֲרוֹן,

אוֹיָה מָה הָיָה לָנוּ ...

שְׁטוּפֵי מְבוֹל־דָּם, שֶׁמָּכְרוּ נַפְשוֹתָם,

כָּל שְׁקוּעֵי עַמְּקֵי־הַבְּכָא,

יִפְקְדֵם אֱלֹהִים, בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים,

וְעַדִּי עַד זִכְרָם לִבְרָכָה.

שָׂאוּ אֲלֵיו בָּפִים, אָהָה, אֵי שָׁמַיִם,

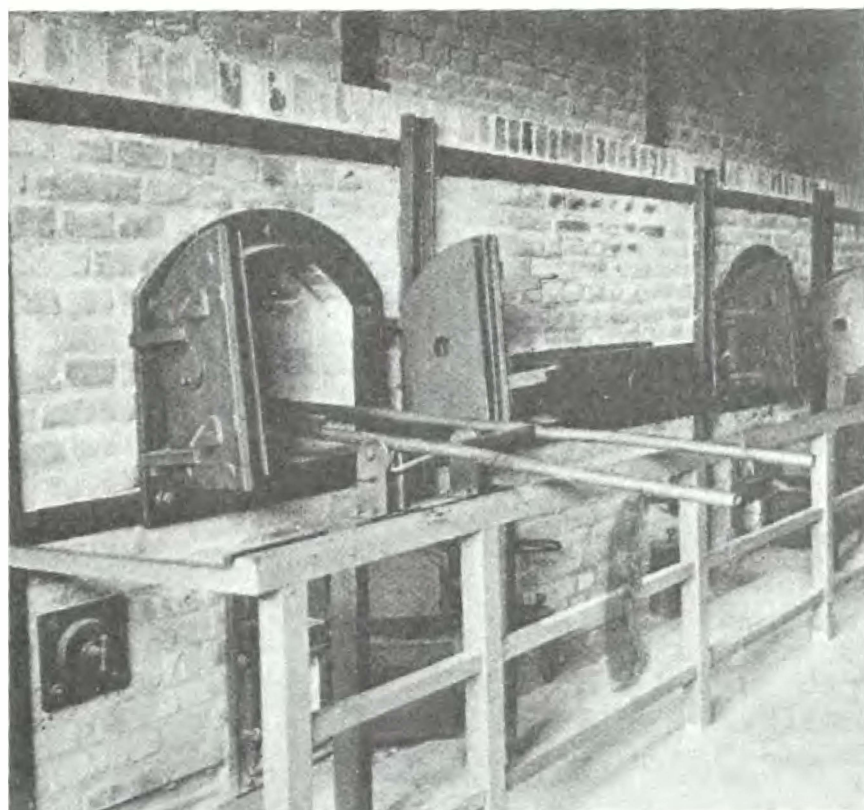
הוּי עַל מִיטֵב שְׁבִטֵי־יִשְׂרָאֵל,

עֲדוֹת וְקַהְלֹת, עָרִים וְגִלְלוֹת,

חֲבוּרוֹת, מוֹסְדוֹת, כָּל מוֹעֲדֵי אֵל,

*I wished streams of water would pour out of my eyes
towards the waterfalls of the rivers of tears—
For the millions of cremated corpses,
consumed in the fires of destruction and horror.
For the princes of Torah, the pillars of Tradition,
for the young flowers of priestly children,
For the diligent scholars, the teachers of men and women,
and the precious youth attending schools,
The pious daughters, the old grandparents
and their offspring, the little infants just born—
Everyone — thousand upon thousands,
beloved in life, whom death did not part.*

מי יתן פלגי מים, תרדנה עינים,
אל אשדות נחלי הדמעות,
עלי אלפי אלפים גופים נשרפים,
במוֹאש החרבן וזנועות.

ועל שרי־התורה, ומחזיקי מסורה,
ועל פרחי הכהונה הצעירים,
ועל חובשי מדרשות, ומורים ומורות,
תינוקות בית־רבן יקירים,
על בנות בוטחות. וסבים וסבות,
ועל זרעם וטפם שילדו,
וגם, לרבות, רבבות נאֶהבים בחיים,
במותם לא נפרדו.

Search for their blood!

*Take account of every driven leaf —
Of every life perished in the days of the holocaust —
a total of six million dead.*

*Struck by lightning from the furious storm
which devastated one full third
of the cherished vineyards Thou didst so dearly love.*

*O Avenger of blood! Pray, do not erase
the remembrance of their misery
from the book which Thou hast written.*

*Remember every moan, every horrifying scream,
when they were herded for slaughter —
All the rivers of blood, all the tear-stained faces:
they must never be forgotten.*

אֶת דָּמָם דָּרוּשׁ, כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ,
 שֶׁל כָּל נֶדֶף לְעָלִים הַטְּרוּפִים,
 כָּל נִפְשׁוֹת־מֵת, בִּימֵי שָׁכָר וְשֵׂאת,
 שִׁשָּׁה אֲלָפֵי פְעָמִים אֲלָפִים,
 שְׁלִישִׁיהָ לְבָעֵר, בְּבָרֵק זַעַם סוּעַר,
 מִכְרָמֵי הַחֲמָד אֶהְבֶּת,
 גּוֹאֵל הַדָּם, נָא זָכֹר צַעֲרָם,
 אֶל תִּמְחָה מִסֶּפֶר כְּתִבֶּת.
 זְכוֹר הַנְּאֻקוֹת, וְרַעַשׁ צַעֲקוֹת,
 אֲזִי יוֹבְלוֹ לְרִצָּח,
 יֹאזְרִי דְמִיָּהֶם, וְדַמְעוֹת פְּנִיָּהֶם,
 לֹא תִשְׁכַּחנָּה לְנִצָּח.

*Every horror, every sigh, every piercing cry
 from those torn asunder by hordes of dogs —
Remember them, count them,
 bind them into Thy bundle,
Till the day of Thy vengeance comes—
 to avenge their utter degradation.
In the barbarian's camp: pain, sickness,
 the anguish of mortified souls,
Insults and scoffing, shame and spit —
 searing wounds from merciless beatings —
Hunger, thirst, insanity, torture —
 stumbling of the faint whose strength was gone.
Every death-rattle of every single one,
 perishing in agony —
O, far be it from Thee,
 that this ever be forgotten:*

כל חיל וגניחה, ונהי צריחה,
משדודי להקות הכלבים,
זכור וספור, בנאדך צרור,
עד עת נקם עלבון עלובים.

במחנות הפראים, כאב ונגעים,
ופחי נפשות עגומות,
חרפות וצחוק, בלימות ורוק,
פצעי הבאות אימות,
ורעבון, צמאון, שגעון, עצבון,
וכשלון נחשלים בלי-כח,
וכל באקות-חלל, מכל יחיד אמלל,
חלילה לך מלשכח.

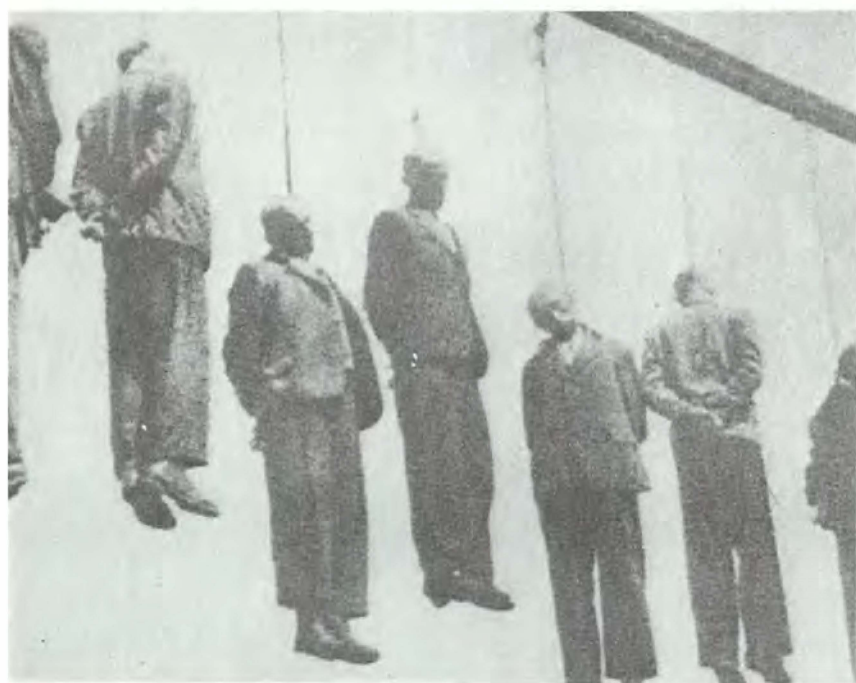

*The smokestacks —
 heavy smokes from the furnaces,
Piles and piles of bones and limbs —
 halls of poison,
The roaring noise from the multitude,
 suffocating in the gas chambers —
The stench of the bodies — the emaciated corpses —
 fertilizers for the soil of the frivolous;
And how the tormentors turned
 human fat into soap
And their skin into decorations
 for their womenfolk.
(Remember) those savage leaders
 pointing their fingers —
To the right: slave labor! —
 to the left: the shadows of death!
(Remember) when the sharpshooter's shots
 felled the diggers, digging their own graves—
 to be buried still writhing in agony.*

וּתִימְרוֹת-עֶשֶׂן וְקִיטוֹר מִכֶּבֶשׁ,
 תְּלִי-תַלִּים עֲצֻמוֹת וְגִידִים,
 וְחֹדְרֵי הָרֶעַל, קוֹל שְׁאֵגוֹת
 מִקַּהֲל־הַנְּחָנְקִים תּוֹךְ תְּאֵי הָאֲדִים,
 וְסֶרְחוֹן גּוֹפּוֹת, וְגִוִּיּוֹת סְגוּפּוֹת,
 גִּלְגַּל-דָּמֶן אֲדָמַת נוֹאֲצִים,
 אֵיךְ הִפְכוּ, טוֹרְפֵיהֶם, לְבִרִית חֲלָבֵיהֶם,
 וְעוֹר-אִישׁ לְקִשּׁוּטֵי הַנָּשִׁים.

וְקִרִיצַת אֶצְבָּעוֹת, שֶׁל רָאשֵׁי-הַפְּרָעוֹת,
 לִימִין שַׁעְבוֹד-פֶּרֶךְ, צִלְמוֹת לְשִׁמְאוֹל,
 וְאֵיךְ יָרוּ יְרִיּוֹת עַל חוֹפְרֵי הַבוֹרוֹת,
 בְּיִסּוּרֵי חֲבוּט־קֶבֶר הוֹרְדוֹם שְׂאוֹל,

And — how they raped our sisters —
mutilated our daughters —
And poisoned medicine
from cruel doctors.
And the fugitives! In holes and hide-outs —
and their children abandoned in idolatrous homes.
Sheep without blemish —
the blood of our captive children,
Offered upon the mighty altar;
woe! It was Thy loving servant's lifeless flesh;
Who could count the saintly flock?
May their fire never go out,
For they stood Thy test—
they were Sanctifiers of Thy Name.
They, who with the cry of "Sh'ma Yisroel!"
gave up their lives for God,
so that He may gather them in.
Until the very last believing in His justice,
singing aloud the song of faith "Anee Maamin"

איך ענו אחיותינו, וסרסו בנותינו,
בוסות-תרעלה מידי רופאים אכזרים,
ופליטי השרידים במחלות וסתרים,
וטמיון ילדים בבתי שמד-כמרים.

שה-תמים לעולה, דם בני הגולה,
הוי אריאל מנבלת חסידיה
צאן-קדשים מי ימנה, אשר אשם לא תכבה,
בחוניק היו מקדשי שמה,
בקול שמע ישראל מסרו נפש לא-ל,
שהוא יאספם, ועד יום אחרון
הצדיקו דין, ואף אני מאמין ענו,
ושרו שירת בטחון.

*What is left now: a people, bewildered like orphans —
no graves to pray at —
No tombstones to weep at
the tears of our sacred hearts.
Their sacrificial blood is their memorial —
the blood which will forever be boiling,
Which will never be forgotten;
and the mountains of ashes from their "Akeidah,"
Yea, all the ash-piles at the altars
shall be their lasting tribute.
Who could express Yisroel's torment,
its mind disturbed by misery —
What's left of its shine reduced to tiny bits —
its greatness sorely crushed today
O living God! o' Merciful One!
Comfort Thy congregation
which yearns so much for Thee.
Cause a new light to shine forth,
let rays of glory glow.
And may God's sacred spirit
once more rest upon us.*

וּבְכֵן נִשְׁאָר עִם, כִּיתוֹם נִדְהָם,
 בְּלִי קְבָרִים לְהִשְׁתַּחֲוֹת,
 וְלֹא מִצְבוֹת, אִיפֹה לְבָכוֹת,
 יִבְכוּ לִבָּב רוּתָח,
 רַק נִסְכֵּי-הַדָּם, אֲזָכְרוֹתֶם,
 תּוֹסְסִים בְּלִי שׁוֹכֵחַ,
 וְהָרִי אֶפְרִי עֶקְדָתֶם,
 תְּרוֹמוֹת דִּשְׁנֵי מִזְבֵּחַ.

מִי יִמְלֹל, צַעַר יִשְׂרָאֵל,
 אֲשֶׁר דָּעָתוֹ מִכָּאֵב נִטְרָפֶת,
 וּשְׁאֵרִית הַפֶּאֶר, כִּמְעֹט מִזְעִיר,
 וְאִיךְ קוֹמָתָה הַיּוֹם נִכְפָּפֶת,
 אֶל-חַי מֵרַחַם, עֲדַתְךָ נַחֵם,
 אֲשֶׁר לָךְ מְאֹד נִכְסָפֶת,
 אוֹר-חֲדָשׁ תְּזָרִית, קִרְנֵי-הוֹד תַּצְמִיחַ,
 וְרוּחַ אֱלֹהִים מֵרַחֶפֶת.

The Unconquerable Spirit

*Vignettes of
The Jewish Religious Spirit
The Nazis Could Not Destroy*

Compiled by
SIMON ZUKER

Translated and Edited by
GERTRUDE HIRSCHLER

Published by

ZACHOR INSTITUTE

Distributed by

Mesorah Publications, Ltd.

Publishers of
The ArtScroll Series®

New York
1980

FIRST EDITION

First Impression ... May, 1980

SECOND EDITION

Revised and Corrected

First Impression ... May, 1981

Published by

ZACHOR INSTITUTE

Institute for the Perpetuation

of the Memory of European Jewry

375 Fifth Avenue / Room 406 / New York, N.Y. 10016

Distributed by

MESORAH PUBLICATIONS, Ltd.

1969 Coney Island Avenue / Brooklyn, New York 11223

Distributed in Israel by

J. GROSSMAN / MESORAH MAFITZIM

Rechov Bayit Vegan 90/5 / Jerusalem

Distributed in Europe by

J. LEHMANN HEBREW BOOKSELLERS

20 Cambridge Terrace

Gateshead / Tyne and Wear / England NE 8 1RP

THE UNCONQUERABLE SPIRIT

© Copyright 1980, 1981

by ZACHOR INSTITUTE

375 Fifth Avenue / Room 406 / New York, N.Y. 10016

ISBN:

0-89906-202-4 (Hard cover)

0-89906-203-2 (Paperback)

Typography by Compuscript / Scoll Studios, Ltd.

1969 Coney Island Avenue / Brooklyn, N.Y. 11223 / (212) 339-1700

Printed by Murlah Offset

Table of Contents

<i>Introduction</i>	xi
<i>Foreword</i>	xii
Leaders of Their People	
<i>The Partisan Rebbe</i>	19
<i>Heroes of the Spirit</i>	23
<i>The Nazi Purim Party</i>	29
The Dignity of Martyrdom	
<i>The Proper Way to Die</i>	41
<i>The Final Sacrifice</i>	44
<i>Sabbath at the Edge of the Grave</i>	49
<i>Melaveh Malkah at Auschwitz</i>	52
<i>The Last Songs of Praise</i>	54
<i>The Last Escape</i>	56
<i>"We Need His Kind"</i>	58
<i>The Children Speak</i>	63
How They Kept the Law of God	
<i>The Torah in the Ghetto</i>	67
<i>He Stood Firm: Rabbi Samuel David Ungar of Nitra</i>	73
<i>The Last Seder of R. Menahem Zemba</i>	77
<i>Samson the Mighty</i>	92
<i>Days of Awe in Camps and Ghettos</i>	97
<i>Yom Kippur in Czestochowa — 1942</i>	100
<i>A Rosh HaShanah Sermon</i>	101
Study as a Way of Survival	
<i>Study as a Life Preserver</i>	107
<i>The Nazis and the Scholars</i>	111
<i>A Yeshiva Goes into Hiding</i>	113
<i>Study as a Weapon</i>	117
<i>The Bunker of the Hasidim</i>	119
<i>The Underground Yeshiva</i>	126
At the End	
<i>A Sage is Better than a Prophet</i>	131
<i>The Perfect Memorial</i>	133
Epilogue	137
A Lamentation on the Holocaust	143

ACKNOWLEDGMENT

We gratefully acknowledge the untiring efforts of Mr. Chaim Rotner and Rabbi Leibel Cywiak regarding the publication of this volume.